

**Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст.
Закріплення розподілу Української козацької держави
між Московським царством і Річчю Посполитою**

План уроку

1

Бахчисарайський мир між Московською Державою та Османською імперією

2

Відновлення козацтва на Правобережжі його участь у боротьбі з Османською імперією

3

« Вічний мир » 1686р. між Московською державою та Річчю Посполитою

Після підписання з поляками Журавненського миру (1676 р.) і розорення Чигирини (1678 р.) Османська імперія закріпила за собою Поділля й більшу частину Правобережжя, крім північної частини Київщини.

Правителем Правобережжя турки залишили Юрія Хмельницького, резиденцією він обрав м. Немирів. Контроль над ним здійснював турецький паша. Проте влада Юрія тривала недовго.

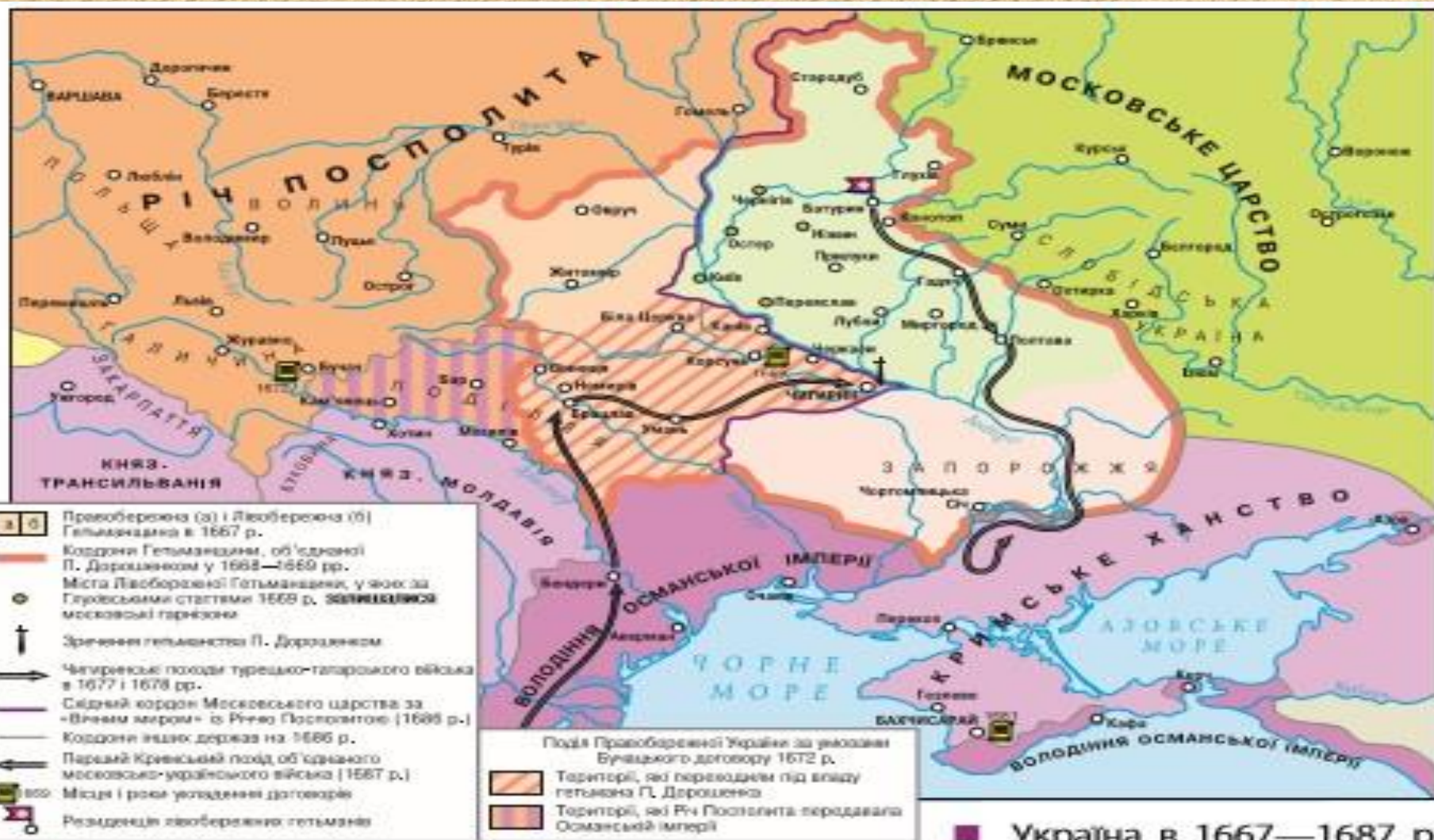

Тим часом Москва і Стамбул домовилися про поділ України. 13 січня 1681 р. сторони підписали Бахчисарайський мир на 20 років.

- **Умови договору**
- кордон між державами пролягав по Дніпру
- Лівобережна Україна, Київ із навколишніми містами та Запорозжя визнавалися за Московією, а Південна Київщина й Поділля — за Туреччиною
- татарські орди могли вільно кочувати в південноукраїнських степах, а запорозькі козаки та все населення — ловити рибу в Дніпрі
- турецький султан і кримський хан зобов'язувалися не допомагати ворогам Московської держави.

Таким чином було закріплено розорення й спустошення Правобережжя, що стало наочним втіленням періоду Руїни.

Бахчисарайський мир не завершив боротьбу за Правобережжя. Із часом боротьба між Річчю Посполитою та Османською імперією спалахнула з новою силою.

- У 1681 р. турецький султан віддав Брацлавщину й Київщину під управління молдавського господаря Георгія III Дуки
- Він проголосив «всезагальне право свободи по всій Україні і відновлення козацьких полків»
- Лівобережний гетьман І. Самойлович здійснив рейд на Правобережжя, щоб розігнати нових поселенців
- Польща також розпочала відновлювати козацтво
- У 1676 р. Сейм ухвалив рішення затримати козаків на службі не лише для їх використання у військових цілях, але «як представників панування Речі Посполитої в Україні»

Підписання Бахчисарайського миру суттєво змінило розстановку сил у Центрально-Східній Європі. Мир розв'язав руки турецькому султану для великого наступу на Європу.

Українці, які не дали туркам захопити Європу

6 травня 1686 р. у Москві між Річчю Посполитою та Московією було підписано «Трактат про вічний мир»

Руїна - громадянська війна, боротьба за владу старшини, інтервенція, розруха, розкол.

Права 1681 - Бєхчисорайський мир (Туреччина - Москва)

1686 - ВІЧНИЙ МИР

Річчя Посполита
З-Укр, Правобережжя

Москва
Лівобережжя, Запоріжжя

Таким чином, після тривалої боротьби, на Правобережжі була ліквідована влада гетьмана, а сусідні держави розділили між собою українські землі